

PERSBERICHT

Van rozenkrans tot fidget toy: Bokrijk zoekt inspiratie voor mentaal welzijn in het verleden

Tijdens European Mental Health Week – van 4 tot en met 8 mei – slaan mensen de handen in elkaar om mentaal welzijn bespreekbaar te maken. Van lokale gemeenschappen tot Europese instituties. Ook Bokrijk. Het domein zet zijn erfgoed in als inspiratiebron voor mentaal welzijn vandaag. Met 'Bokrijk inspireert' als leidraad kijkt het domein niet alleen naar het verleden, maar ook naar wat we daaruit kunnen leren voor actuele maatschappelijke vragen. "Vandaag zoeken we oplossingen vaak in technologie of artificiële intelligentie. Maar ook in onze eigen geschiedenis zit verrassend veel kennis en inspiratie. Erfgoed kan ons helpen om anders te kijken naar de uitdagingen van vandaag", zegt Igor Philtjens, voorzitter van Het Domein Bokrijk vzw en gedeputeerde van Erfgoed.

Erfgoed als inspiratiebron

Een van de maatschappelijke uitdagingen waar Bokrijk de komende tijd op focust, is mentaal welzijn. "In een samenleving gekenmerkt door snelheid, drukke agenda's en constante prikkels, onderzoeken we hoe mensen vroeger rust, verbinding en veerkracht vonden. We beweren daarbij niet dat vroeger alles beter was – maar misschien wel rustiger, dichterbij de natuur en meer gedragen door gemeenschap. Daarin schuilt verrassend veel potentieel voor ons welzijn vandaag", licht voorzitter Igor Philtjens toe.

Van rozenkrans tot fidget toys

Nieuwe inspiratiehaltes vormen de ruggengraat van het museumbezoek. Ze vertrekken telkens vanuit concrete historische rituelen en verhalen, en leggen verbanden met manieren waarop we vandaag met stress, rust en verbondenheid omgaan.

Zo plaatst Bokrijk de **rozenkrans** naast hedendaagse **fidget toys** als repetitieve, rustgevende handeling. Waar mensen vandaag **meditatie of therapie** zoeken om met zorgen om te gaan, boden **biecht en gebed** vroeger vaak een eerste vorm van ontlasting.

Ook **vakmanschap** krijgt een plaats in het verhaal. In ateliers ervaren bezoekers hoe door werken met de handen het hoofd vanzelf vertraagt. Een mini-expo rond **tien jaar BKRK-award** toont bovendien hoe traditioneel vakmanschap hedendaagse ontwerpers blijft inspireren.

Ook **spelen zonder regels** komt aan bod. In de Speelschuur, Bouwschuur en Ontwerpstudio wordt verwezen naar de rol van intuïtief en creatief spel in de ontwikkeling van kinderen – een tegengewicht voor de schermcultuur van vandaag.

Living History-acteurs tonen hoe een **dorpsgemeenschap** rond 1900 functioneerde. Ondanks de sociale controle bood zo'n community ook een vorm van onderlinge zorg en verbondenheid – een sterk contrast met de soms geïsoleerde digitale netwerken van vandaag.

Ten slotte onderzoekt Bokrijk de rol van **natuur en kruidenkennis** in het dagelijks leven van toen. In de Kruidentuin en de Apothekerskast XL wordt duidelijk hoe planten en geuren eeuwenlang deel uitmaakten van zorg en herstel. Een mogelijk alternatief voor dure hedendaagse supplementen.

Bokrijk inspireert je

Bokrijk is een plek met een uitzonderlijke erfgoedmix: roerend en onroerend erfgoed, immaterieel, documentair, botanisch en zelfs levend erfgoed.

Die veelzijdige collectie wil Bokrijk in het Openluchtmuseum niet alleen bewaren en tonen, maar ook inzetten als bron van inspiratie voor bezoekers, creatieve makers en experts die op zoek zijn naar nieuwe antwoorden op de uitdagingen van vandaag.

“We zoeken tegenwoordig massaal oplossingen in technologie of artificiële intelligentie. Maar ook in onze eigen geschiedenis zit verrassend veel kennis en inspiratie. Erfgoed kan ons helpen om anders te kijken naar de uitdagingen van vandaag”, aldus voorzitter Igor Philtjens.

Met dit narratief scherpt Bokrijk zijn positie aan. Het Openluchtmuseum brengt niet alleen het verhaal van vroeger, maar vertrekt voor installaties en presentaties vanuit hedendaagse vraagstukken. Erfgoed is er geen eindpunt, maar het vertrekpunt voor inspiratie en innovatie.

Alle ideeën, uitvindingen en maatschappelijke veranderingen die vandaag vanzelfsprekend lijken, hebben immers wortels in het verleden. Denk maar aan de luchtcirculatie in een historische bakoven, die de moderne airfryer inspireerde. Of aan paard en kar: ooit een even vernieuwend vervoermiddel als een Uber vandaag.

Experten belichten mentaal welzijn vroeger en nu

Om het thema mentaal welzijn verder uit te diepen, interviewde Bokrijk enkele experts. Zij verschijnen als 'talking heads' bij de verschillende inspiratiehaltes rond mentaal welzijn in het Openluchtmuseum en nodigen bezoekers uit tot reflectie. Een overzicht:

- **Hans Geybels**, theoloog KULeuven. De Kerk uit Erpekom staat dit seizoen open voor ontboezemingen. *Confessions* in het 21^e-eeuws, *confessiones* voor Romeinse kerkvaders als Augustinus. En dat is precies wat prof. Geybels samenvat in een installatie waar je zelf ook kan 'biechten' (zonder pastoor weliswaar): tweeduizend jaar geschiedenis van het Sacrament van Boete en Verzoening.
- **Thomas Laureyssens**: expert interaction design. Thomas deelt zijn enthousiasme over *open-ended play* of spelen zonder regels. Je probleemoplossend vermogen én je social skills blijken gebaat bij spelen zónder keurslijf, mét anderen.
- **Louise Osieka**, kunsthistorica en kruiden-aficionada. Louise deed enkele jaren geleden wat steeds meer mensen doen: een opleiding volgen tot herborist. De populariteit van zulke cursussen toont aan dat een draad die diep in het verleden haakt, weer wordt opgepikt. Wellicht is er ook buiten het aanbod van de farmaceutische industrie heil te vinden voor de mens?
- **Edel Maex**, psychiater en zenleraar. Edel kocht zijn mala hoogstpersoonlijk aan een kraampje in Tibet. Malawi, malawat? Welja, een boeddhistisch gebedsnoer. Zoals katholieken de paternoster kennen en moslims de tesbih. Maar waarvoor dienen ze eigenlijk? Zijn het een soort fidget toys om tot rust te komen, of zit er meer achter?